

Vergaderjaar 2003–2004

29 496

Werkprogramma 2004 Algemene Rekenkamer

Nr. 3

WERKPROGRAMMA 2004

Inhoud

	Voorwoord	3
1	2004 in teken van uitwerking strategie	5
2	Onderzoek over verantwoording en toezicht	7
2.1	Goedkeuring van de Rijksrekening en Rapporten bij de Jaarverslagen	7
2.2	Staat van de beleidsinformatie	8
2.3	Onderzoek Europese Unie	8
2.4	Verantwoording en toezicht bij rijk en instellingen	9
3	Onderzoek over aansluiting van beleid en uitvoering	10
3.1	Onderzoek bij meer dan één ministerie	10
3.2	Publieke voorzieningen	11
3.3	Veiligheid	12
3.4	Duurzame ontwikkeling	13
4	Samenwerkingsprojecten	14
4.1	Koninkrijk der Nederlanden	14
4.2	Europese Unie	14
4.3	Europa	15
4.4	Andere werelddelen	15
4.5	Externe controles Verenigde Naties	16
4.6	Nota's	16
5	Ondersteunende projecten	17
5.1	Uitdieping thema's nieuwe strategie	17
5.2	Beschouwing en interactie omgeving	18
5.3	Ondersteunende interne processen	18
	Bijlage: Overzicht publicaties 2004	20

VOORWOORD

Dit is het Werkprogramma 2004 van de Algemene Rekenkamer, het eerste werkprogramma in het kader van onze strategie voor de jaren 2004 tot 2009.

Aan de basis van ons werk ligt onze missie. Die luidt als volgt:

Missie Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer heeft als doel het rechtmatig, doelmatig, doeltreffend en integer functioneren van het Rijk en de daarmee verbonden organen te toetsen en te verbeteren. Daarbij toetst zij ook de nakoming van verplichtingen die Nederland in internationaal verband is aangegaan. Zij voorziet daartoe de regering, de Staten-Generaal en degenen die verantwoordelijk zijn voor de gecontroleerde organen van op onderzoek en onderzoekservaring gebaseerde informatie. Deze informatie bestaat uit onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen over organisatie, beheer en beleid en is in beginsel publiek toegankelijk.

Daarnaast is het haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking in binnen- en buitenland.

Kwaliteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid ziet de Algemene Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten. Onafhankelijkheid, doelmatigheid en doeltreffendheid zijn de belangrijkste kenmerken van haar werkwijze.

De Algemene Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

Om richting te geven aan de uitvoering van deze missie, stellen wij om de vijf jaar aan de hand van interne en externe discussies over de afgelopen en de komende jaren een strategie op. In 2003 hebben wij de strategie 2004 tot 2009 vastgesteld.

In dit werkprogramma 2004 zijn de verschillende projecten opgehangen aan de in deze strategie gekozen richtingen. Met de uitvoering van deze projecten willen we een bijdrage leveren aan verbetering van het openbaar bestuur, want dat is het centrale begrip in ons werk.

Natuurlijk kunnen wij niet het hele openbaar bestuur bestrijken met onze onderzoeks- en andere activiteiten: we moeten keuzes maken. Aan de hand van criteria van de Verenigde Naties voor «goed openbaar bestuur» hebben wij twee belangrijke domeinen afgebakend, waarop wij onze inspanningen willen richten. Het zijn «verantwoording en toezicht» en «aansluiting tussen beleid en uitvoering». Wij noemen dit de twee pijlers van onze nieuwe strategie en u vindt ze terug in de hoofdstukken van dit werkprogramma.

Daarnaast hebben we vier vaste aandachtspunten, die in al ons onderzoek aan bod komen. Dat zijn:

- ministeriële verantwoordelijkheid;
- de Europese Unie;
- handhaving;
- bedrijfsvoering (ook: ICT, integriteit en administratieve lasten).

Wanneer we wat verder zijn in deze strategische periode kunnen we aan de hand van deze steeds terugkerende thema's uitspraken over ontwikkelingen en trends doen.

U vindt in dit Werkprogramma 2004 onderzoeken en projecten die al lopen en in 2004 worden afgerond, én onderzoeken en projecten die in 2004 worden gestart en in 2005 of 2006 klaar zijn.

Wie geïnteresseerd is in de volledige tekst van onze strategie 2004–2009 kan de brochure «Presteren en functioneren van het openbaar bestuur – strategie Algemene Rekenkamer 2004–2009» lezen. De brochure en dit werkprogramma zijn ook te vinden op onze website www.rekenkamer.nl.

Secretaris Algemene Rekenkamer,
Maurits de Brauw

1 2004 IN TEKEN VAN UITWERKING STRATEGIE

Uitwerking strategie

Het jaar 2004 zal, als eerste jaar in de strategische periode 2004 tot 2009, geheel in het teken staan van de uitwerking van de nieuwe strategie in alle onderdelen van onze organisatie.

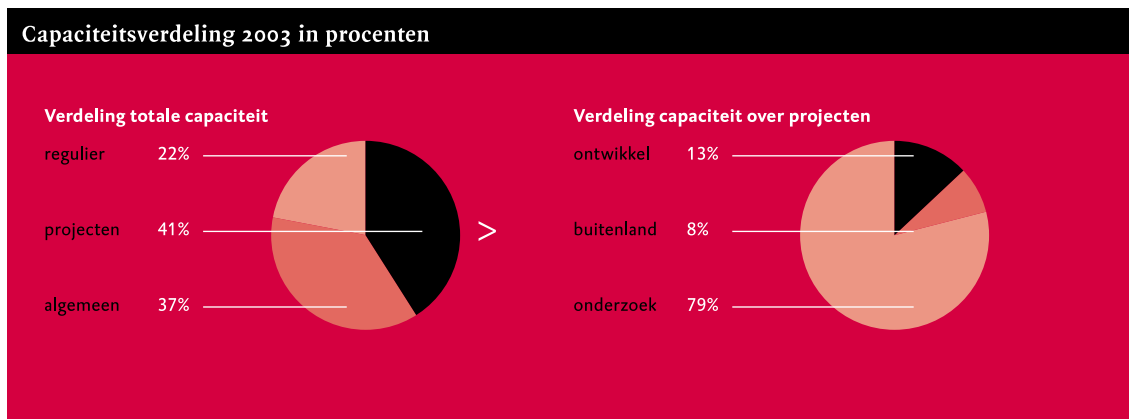
Voor de strategische pijlers («Verantwoording en Toezicht» en «Aansluiting tussen beleid en uitvoering») en voor de thematische bruggen (ministeriële verantwoordelijkheid, de Europese Unie, handhaving en bedrijfsvoering) gaan wij meerjarenplannen uitwerken. Daarnaast starten wij interne ontwikkelprojecten ter ondersteuning van de gedachtevorming rond de thema's uit de strategie.

Verfijning procedure programmering

In 2003 hebben wij geëxperimenteerd met een nieuwe manier van programmeren, waarbij college en managementteam in een aantal beslisronden met tussentijdse terugkoppeling naar de organisatie tot een werkprogramma komen. Deze programmeringsprocedure gaan we in 2004 van kinderziekten ontdoen en verder verfijnen.

Capaciteitsverdeling

Capaciteitsverdeling 2004 in procenten

Onder «algemeen» vallen onder andere personeelsbeheer, overleg, administratieve werkzaamheden, opleidingen etc.

Met «regulier» wordt bedoeld: niet-projectgebonden werkzaamheden van de stafdirecties en steeds terugkerende activiteiten bij de onderzoeksdirecties, zoals coördinerende en helpdesk-taken.

Capaciteitsverdeling in dagen:

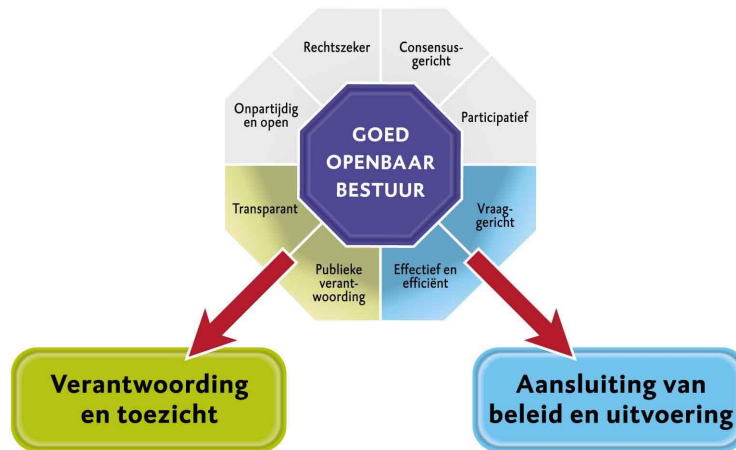
Activiteit	dagen
Algemeen	19 700
Regulier	13 500
Ontwikkel	3 700
Onderzoek	15 000
Buitenland	2 400
Marge	3 500
Totaal	57 800

Er is een marge van 3 500 dagen (6%), die we onder andere kunnen gebruiken voor niet te plannen activiteiten, zoals onderzoek op verzoek van een bewindspersoon of de Tweede Kamer.

2 ONDERZOEK OVER VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Bij dit onderzoek staat *het functioneren van de overheid* centraal. Wij willen een bijdrage leveren aan een transparante overheid, die verantwoording aflegt over wat zij doet. Daarvoor richten wij onze aandacht op twee hoofdpunten: de verbetering van de begroting en verantwoording van het rijk en het sluitend maken van ketens van verantwoording en toezicht. Onder de pijler «Verantwoording en toezicht» vallen onder andere het jaarlijks rechtmatigheidsonderzoek bij ministeries, het onderzoek naar verantwoording en toezicht bij RWT's en onderzoeken naar beheer en verantwoording van EU-gelden.

Strategische pijlers: «Verantwoording en toezicht» en «Aansluiting van beleid en uitvoering»

De onderzoeken in de hierna volgende overzichten zijn in 2003 gestart of starten in 2004. Publicatie van deze onderzoeken is voorzien in 2004, 2005 of 2006.

2.1 Goedkeuring van de Rijksrekening en Rapporten bij de Jaarverslagen

Het jaarlijks opstellen van de goedkeuring van de Rijksrekening en de Rapporten bij de Jaarverslagen van de ministeries en fondsen blijft de ruggengraat van ons werk.

In dat kader leveren wij ook geregeld een bijdrage aan de VBTB-operatie bij het rijk.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Goedkeuring Rijksrekening 2003 en rapporten bij de jaarverslagen 2003. Jaarlijks rechtmatigheidsonderzoek, gericht op de jaarverslagen van de ministeries en begrotingsfondsen en uitmondend in de goedkeuring van de Rijksrekening. 	4 700	mei 2004
<ul style="list-style-type: none"> • VBTB-actieplan 2004 Onderzoek gericht op de voortgang van de VBTB-operatie bij het rijk. Op een aantal momenten zal de Algemene Rekenkamer reageren op het VBTB-implémentatietraject bij het rijk 	120	sept 2004

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Goedkeuring Rijksrekening 2004 en rapporten bij de jaarverslagen 2004. Jaarlijks rechtmatigheidsonderzoek. 	4 675	mei 2005
<ul style="list-style-type: none"> • VBTB-actieplan 2005 Onderzoek gericht op de voortgang van de VBTB-operatie bij het Rijk. Op een aantal momenten zal de Algemene Rekenkamer reageren op het VBTB-implementatietraject bij het Rijk 	100	2005

* meestal verdeeld over meer jaren

2.2 Staat van de beleidsinformatie

Beleidsinformatie is van belang voor de verantwoording en zal in het kader van VBTB steeds meer een integraal onderdeel zijn van de departementale jaarverslagen.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Staat van de beleidsinformatie 2004 Onderzoek naar de wijze waarop ministeries de kwaliteit waarborgen van de informatie die zij gebruiken om inzicht te geven in hun prestaties en effecten. Het gaat om zowel de informatie binnen het ministerie als de informatie van derden (andere ministeries, decentrale overheden, instellingen) die het ministerie gebruikt. 	825	mei 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Staat van de beleidsinformatie 2005 	550	mei 2005

* meestal verdeeld over meer jaren

2.3 Onderzoek Europese Unie

Jaarlijks doen wij een aantal onderzoeken naar zaken die de EU betreffen. In 2003 hebben wij het eerste rapport in een reeks jaarlijks verschijnende EU-tendrapporten gepubliceerd. Met deze rapporten willen we bijdragen aan een verbetering van het financieel management van EU-geldstromen binnen de Europese Unie en in Nederland.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • EU tendrapport 2004 Jaarlijks onderzoek naar de stand van zaken van het financieel management van EU-geldstromen binnen de Europese Unie en in Nederland. 	600	februari 2004
<ul style="list-style-type: none"> • EU-tendrapport 2005 In dit rapport worden tevens de resultaten weergegeven van een aanvullend onderzoek naar EU-structuurfondsen. Dat onderzoek – evenals hopelijk een deel van het Algemene Deel van het EU-tendrapport 2005 – wordt ook door rekenkamers van een aantal andere lidstaten uitgevoerd. 	600	februari 2005
<ul style="list-style-type: none"> • Informatievoorziening bij nieuwe EU-beleidsvoorstellen Onderzoek naar de wijze waarop de Tweede Kamer wordt geïnformeerd over financiële gevolgen van voorgenomen EU-regelgeving. 	500	sept 2004
<ul style="list-style-type: none"> • EU-landbouwsubsidies Onderzoek naar de uitvoering van de controle in Nederland van EU-subsidiegelden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. 	550	sept 2004

* meestal verdeeld over meer jaren

2.4 Verantwoording en toezicht bij Rijk en instellingen

Bij deze onderzoeken gaat het vooral om onderwerpen waarbij normen in ontwikkeling zijn of voor ons nieuwe onderzoeksobjecten aan de orde komen.

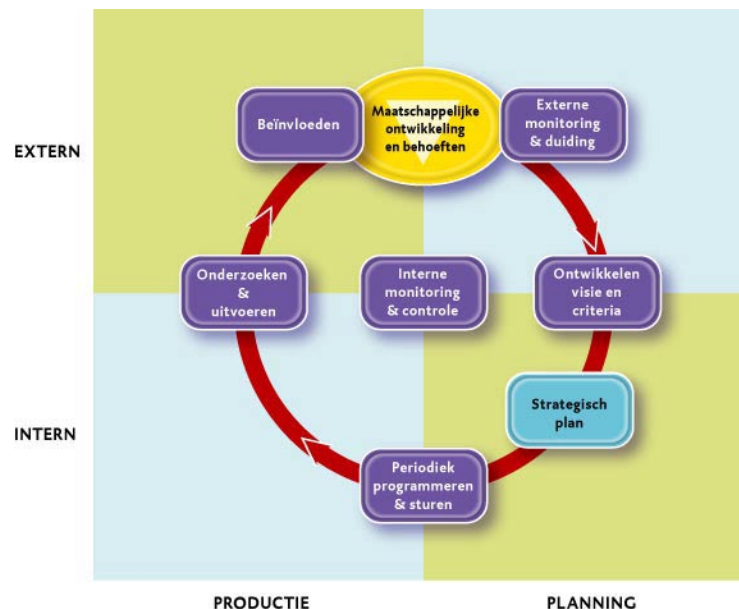
Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 Jaarlijks rijksbreed onderzoek naar rechtmatigheid en verantwoording bij instellingen en naar het toezicht hierop door de ministeries. Belangrijkste thema's deel 4: verantwoording over de uitvoering van publieke taken en verbreding van de publieke verantwoording. 	1 675	maart 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Zicht op prestaties Autoriteit Financiële Markten Onderzoek naar de prestaties van de Autoriteit Financiële Markten bij het tegengaan van oneerlijke effectenhandel. 	200	juni 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Geluidsisolatie Schiphol (verzoekonderzoek) Onderzoek op verzoek van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat naar de oorzaak van de kostenstijging van de geluidsisolatie van woningen rond Schiphol en naar de kostenbeheersing van dit project. 	300	juni 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Luchtverkeersleiding Nederland Onderzoek naar de taakuitvoering door Luchtverkeersleiding Nederland en naar het toezicht van de minister van VenW hierop. 	300	sept 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op markten Inventarisatie van de praktijk van het toezicht op markten, bijvoorbeeld de telecomsector, energiebedrijven, financiële instellingen. 	175	oktober 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Garanties, leningen en deelnemingen Onderzoek naar de vraag of deze instrumenten doelmatig en rechtmatig toegepast worden en hoe erover begroot en verantwoord wordt. 	475	nov 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Samenloop publiek-privaat Onderzoek naar wijze waarop instellingen publieke taken en private activiteiten en de bijbehorende geldstromen van elkaar gescheiden houden. 	600	dec 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op prestaties Prorail Onderzoek naar het toezicht van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat op de prestaties van Prorail (onder andere een goed spoorwegennet). 	450	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Ontvangsten Onderzoek naar de wijze waarop ontvangsten op de begroting van het Ministerie van Financiën vastgesteld en geïnd worden en naar de werking van het beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan. 	500	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Onrechtmatigheden werknemersverzekeringen Onderzoek naar ernst en oorzaken van onrechtmatigheden in de werknemersverzekeringen WW, WAO en ZW en de mate waarin de minister van SZW en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen passende actie ondernemen. 	300	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Beveiliging burgerluchtvaart Onderzoek naar het toezicht van de rijksoverheid op de beveiliging van de burgerluchtvaart. 	290	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 5 Dit is het laatste deel in een reeks van vijf, met onder meer speciale aandacht voor integriteitsbeleid als onderdeel van de bedrijfsvoering. 	2 800	2006

* meestal verdeeld over meer jaren

3 ONDERZOEK OVER AANSLUITING VAN BELEID EN UITVOERING

Bij dit onderzoek staat *het presteren van de overheid* centraal. «Aansluiting van beleid en uitvoering» gaat over de prestaties en effecten van de overheid. Wij kiezen bij voorkeur onderzoeksonderwerpen op die terreinen waar het gaat om basisvoorzieningen voor de burger. Daar worden de gevolgen van een gebrekkige aansluiting van beleid en uitvoering het hardst gevoeld. Daarom geven wij prioriteit aan «Publieke voorzieningen». «Veiligheid» is onze tweede prioriteit. Het terrein van «duurzame ontwikkeling» ten slotte hebben we gekozen omdat met goed openbaar bestuur ook de toekomstige behoeften moeten worden gediend. Immers, ook over lange tijd kunnen de gevolgen van een gebrekkige aansluiting van huidig beleid en uitvoering zichtbaar worden.

Figuur: Strategische pijlers: «Verantwoording en toezicht» en «Aansluiting van beleid en uitvoering»

De onderzoeken in de hierna volgende overzichten zijn in 2003 gestart of starten in 2004. Publicatie van deze onderzoeken is voorzien in 2004, 2005 of 2006.

3.1 Onderzoek bij meer dan één ministerie

Het gaat hier om onderzoeken die wij op een aantal of alle ministeries uitvoeren.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Beslistermijnen Onderzoek naar de toepassing van beslistermijnen uit de Algemene Wet Bestuursrecht	200	maart 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Vergrijzing Onderzoek naar de wijze waarop demografische gegevens door de verschillende ministeries worden betrokken bij het ontwikkelen van beleid, toegespitst op de sectoren gezondheidszorg, onderwijs en werk/inkomen	200	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Gedogen en handhaven Onderzoek naar de mate waarin het rijk zijn handhavingstekorten duidelijk maakt en terugdringt, gedoogbeleid expliciet maakt en consequent toepast en naar de uitwerking van gedogen of handhavingstekorten voor de betreffende beleidsdoelen.	875	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Decentrale uitvoering van specifieke uitkeringen Onderzoek naar uitvoering van en verantwoording over specifieke uitkeringen door provincies en gemeenten.	475	2005

* meestal verdeeld over meer jaren

3.2 Publieke voorzieningen

Hier gaat het om basisvoorzieningen voor individuele burgers, waar de overheid via regelgeving, financiering of uitvoering een belangrijke rol in speelt. Onze aandachtspunten zijn: «zorg», «onderwijs» en «werk en inkomen». Wij willen in het bijzonder nagaan of bij de voorbereiding van rijksbeleid in voldoende mate rekening wordt gehouden met de toenevende vergrijzing en ontgroening en of het generatiebeleid voldoende samenhang kent. Zo zullen wij aandacht schenken aan samenhang in het beleid voor jongeren (vooral tussen 16 en 23 jaar) en senioren (55 jaar en ouder) met problemen.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<i>Zorg</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Verslaafdenzorg Onderzoek naar de opvang en zorg van verslaafden met meervoudige problematiek.	650	juni 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Vervolgonderzoek gedetineerdzorg buitenland Een vervolg op het onderzoek uit 2000 naar de uitvoering van de zorg voor Nederlanders die in het buitenland gedetineerd zijn.	25	nov 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Opvang zwerfjongeren 2004 De bewindslieden van VWS hebben, in reactie op het onderzoek Opvang zwerfjongeren 2003, aangegeven de zwerfjongerenproblematiek als graadmeter te gebruiken voor het slagen van het algemeen jeugdbeleid en het algemene beleid voor de maatschappelijke opvang. De Algemene Rekenkamer zal de voortgang volgen en zonodig aanbevelingen doen voor de opzet van een informatiesysteem.	25	nov 2004
<ul style="list-style-type: none"> • De rol van de zorgverzekeraars Onderzoek naar het functioneren van de zorgverzekeraars, met als casus: huisartsenzorg.	500	2005

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<i>Onderwijs</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Weer Samen naar School/VMBO Onderzoek naar de beleidsoperatie «Weer samen naar school», en naar de zorgstructuur in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Dit beleid heeft als doel om kwetsbare leerlingen door middel van zorg op maat binnen het reguliere basisonderwijs te houden in plaats van ze door te verwijzen naar het speciaal onderwijs. 	975	nov 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Doorstroming binnen de beroepskolom Inventariserend onderzoek naar de doorstroming van leerlingen in het beroepsonderwijs (vmbo, mbo en hbo). 	100	2005
<i>Werk en inkomen</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Vervolgonderzoek Opsporing en vervolging van fraude Vervolgonderzoek op het gelijknamige onderzoek van december 2000, gericht op de bestrijding van fiscale en sociale zekerheidsfraude. 	450	sept 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Bemiddeling en reïntegratie werklozen Onderzoek naar de reïntegratie van werklozen die een uitkering op grond van de WW krijgen. 	675	nov 2004

* meestal verdeeld over meer jaren

3.3 Veiligheid

Ook hier gaat het om zaken waarmee de burger heel direct in zijn of haar werk- en leefomgeving te maken heeft. Aandachtspunten zijn: «veiligheid in de woon- en leefomgeving», «voedselveiligheid» en «terrorismebestrijding».

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<i>Veiligheid in woon- en leefomgeving</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Convenanten ter voorkoming en bestrijding uitgaansgeweld Onderzoek naar de effecten van het beleid op dit punt en de beschikbaarheid van beleidsinformatie hierover. 	425	juni 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid in de buurt Onderzoek naar de uitvoering van het beleid ter bevordering van veiligheid in de buurt, specifiek gericht op criminaliteitsbeheersing. 	575	nov 2004
<i>Voedselveiligheid</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Ketengarantiestelsel vleessector Onderzoek naar de wijze waarop de voedselveiligheid gewaarborgd wordt in het vleesproductieproces. 	525	2005
<i>Terrorismebestrijding</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Beveiliging militaire objecten Onderzoek naar de manier waarop militaire objecten zoals tanks en raketten beveiligd worden. 	200	febr 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsbrief Terrorismebestrijdingsbeleid Inventarisatie van het vigerend beleid gericht op terrorismebestrijding. 	40	maart 2004

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Buitengrenscntroles Onderzoek naar de controles van personen en goederen aan de buitengrenzen (in Nederland zijn dat zeehavens en internationale luchthavens).	450	2005

* meestal verdeeld over meer jaren

3.4 Duurzame ontwikkeling

Bij duurzame ontwikkeling gaat het om een ontwikkeling die voorziet in de huidige behoeften zonder de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in toekomstige behoeften te voorzien. Aandachtspunten zijn: «duurzame energie», duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en «biodiversiteit».

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<i>Duurzame energie</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Groene stroom Onderzoek naar de realisatie van de prestaties en effecten die met de liberalisering van de markt voor duurzame elektriciteit beoogd werden.	475	juni 2004
<i>Duurzaam gebruik van hulpbronnen</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Grondstromen Onderzoek naar het beleid voor de sanering van verontreinigde bodem en het schoonhouden van grondstromen.	475	sept 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Natuurlijke hulpbronnen Onderzoek in het kader van duurzame ontwikkeling met als onderwerp natuurlijke hulpbronnen.	450	2005
<i>Biodiversiteit</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie Ecologische Hoofdstructuur (EHS) Onderzoek naar de totstandkoming van een samenhangend netwerk van natuurterreinen.	500	2005

* meestal verdeeld over meer jaren.

4 SAMENWERKINGSPROJECTEN

Naast onze onderzoeksprojecten hebben wij een aantal samenwerkings- en ondersteuningsprojecten lopen en op stapel staan in het Koninkrijk der Nederlanden en het buitenland. Daarbij werken we samen met rekenkamers in de hele wereld.

4.1 Koninkrijk der Nederlanden

De samenwerking met de rekenkamers van de Nederlandse Antillen en Aruba is in 2000 vastgelegd in een overeenkomst. Eens in de twee jaar komen de colleges van de drie rekenkamers bij elkaar om de resultaten van de samenwerkingsovereenkomst te evalueren en te besluiten over nieuwe projecten.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
• Projecten met de rekenkamers van de Nederlandse Antillen en Aruba Projecten ter bevordering van goed openbaar bestuur binnen het Koninkrijk.	275 (in 2004)	continu
• Functioneren Kustwacht Gezamenlijk onderzoek met de Antilliaanse en Arubaanse Rekenkamer naar het functioneren van de Kustwacht in de drie landen.	200	2005

4.2 Europese Unie

In het kader van onze bijdrage aan het verbeteren van het financieel management EU-breed onderhouden wij contacten met onze zusterinstellingen binnen de EU en de Europese Rekenkamer en ondersteunen wij toetredende rekenkamers.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
• Bulgarije Ondersteuning Bulgaarse Rekenkamer voorafgaande aan nieuw Twinningproject.	50	juni 2004
• Letland Begeleiding bij voldoen aan eisen van de Europese Unie aan toetreders.	300	eind 2004
• Letland II Samen met de Britse NAO versterken van de Letse State Audit Office op het gebied van externe audits op publieke fondsen, met het accent op EU-geldstromen. Project gefinancierd door Europese Commissie.	80	2005
• Werkgroep EU-structuurfondsen Coördinerende werkzaamheden voor uitvoering onderzoek naar structuurfondsen, samen met andere rekenkamers, voor het EU-trendrapport 2005.	390	2005
• Samenwerking rekenkamers EU-gebied Stimuleren van samenwerking tussen EU-rekenkamers om het financieel management binnen de EU op een hoger niveau te brengen.	70	2005

* meestal verdeeld over meer jaren

4.3 Europa

In het kader van EUROSAI, de Europese afdeling van de vereniging van rekenkamers in de hele wereld INTOSAI, hebben we gezamenlijke projecten lopen.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
• Joint report Marine Pollution from ships Gezamenlijk rapport over onderzoek naar milieuvervuiling door zeeschepen, uitgevoerd met de rekenkamers van Cyprus, Frankrijk, Italië, Griekenland, Malta, Turkije en het Verenigd Koninkrijk Het Nederlandse deel is gepubliceerd in oktober 2001.	40	2004
• EUROSAI Congres, Bonn, 2005 Als voorzitter van een werkgroep van vier rekenkamers zorgen voor de uitwerking van het subthema «The significance of public revenues for public financial managers and for the legislature» om over te rapporteren op het congres.	220	2005
• EUROSAI werkgroep Environmental auditing Dit is een werkgroep van een aantal Europese rekenkamers die gezamenlijk projecten uitvoert op het terrein van het milieu.	50	continu

* meestal verdeeld over meer jaren

4.4 Andere werelddelen

Wij wisselen kennis en ervaring uit met zusterinstellingen in de hele wereld. Speciale aandacht gaat uit naar de ondersteuning van rekenkamers in ontwikkelingslanden.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
• INTOSAI Development Initiative II (IDI) Project gericht op de ontwikkeling van de trainingscapaciteit van de rekenkamers van Engels sprekende Afrikaanse landen.	500	april 2004
• Harmonisation in Practice – pilot joint audit Gezamenlijk onderzoek met de Noorse rekenkamer en de rekenkamer van Groot-Brittannië naar ontwikkelingshulp en donorcoördinatie in Zambia.	Totaal 150	okt 2004
• INTOSAI werkgroep Environmental Auditing	50	continu
• Sigma Inspelen op ad hoc verzoeken gericht op zusterinstellingen in Midden- en Oost-Europa.	50	doorlopend
• INCOSAI 2004 Deelname aan driejaarlijks congres van Intosai.	125	2005
• INTOSAI Development Initiative III (IDI) Vervolgproject gericht op de ontwikkeling van de trainingscapaciteit van de rekenkamers van Engels sprekende Afrikaanse landen.	400	2006
• Rwanda Gezamenlijk project met de Zweedse Rekenkamer ter ondersteuning van de Rwandese rekenkamer bij het ontwikkelen van haar rechtmatigheids- en doelmatigheids-onderzoek.	500	2006
• Rekenkamers Midden Amerika Op verzoek van de universiteit Utrecht ondersteunen van aantal Rekenkamers in Midden Amerika gericht op «good governance».	25	2006

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Sri Lanka Ondersteuning bij het inlopen van de achterstand in ontwikkelingen op het gebied van goed bestuur en comptabele weten regelgeving. 	250	2007

* meestal verdeeld over meer jaren

4.5 Externe controles

Wij streven ernaar jaarlijks hooguit drie externe controles te doen: één aflopende controle, één lopende en één nieuwe controle. Eén van die controles is een controle bij een aan de Verenigde Naties gelieerd instituut.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • UNMIK Kosovo 2002–2005 Externe controle van het VN/EU-budget. 	600	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Verkrijgen externe controle UNESCO Wij streven ernaar deze opdracht te krijgen. Het project gaat alleen door als er extra externe financiering voor komt. 	75	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Kosovo/Sigma Ondersteuning bij de oprichting van een rekenkamer in Kosovo, die op den duur de controle van de UNMIK-gelden moet gaan doen. Project in samenwerking met OECD/Sigma. 	25	eind 2004

* meestal verdeeld over meer jaren

4.6 Nota's

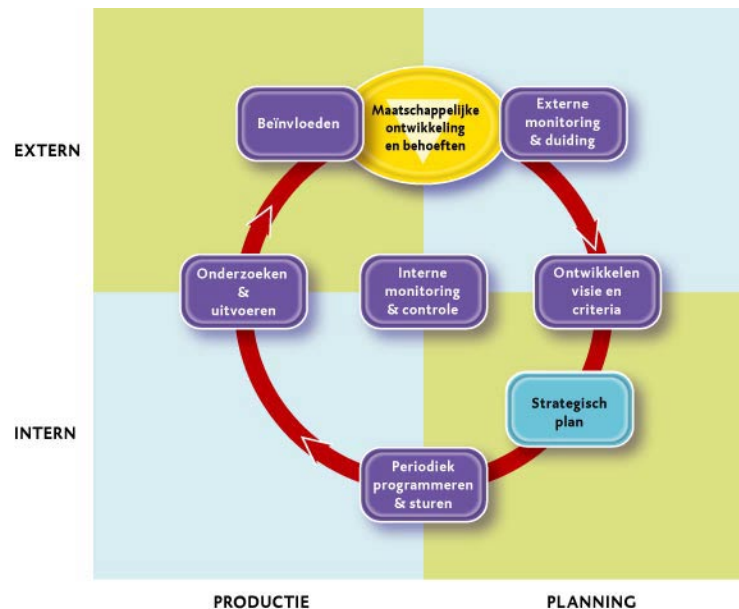
Omdat we niet aan alle verzoeken van zusterinstellingen om ondersteuning of samenwerking tegemoet kunnen komen, moeten wij kiezen. De criteria en prioriteiten voor deze keuzes leggen wij vast in een interne nota. De huidige nota liep tot eind 2003

Project	Dagen	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Nota Buitenlandbeleid Formulering van nieuw beleid voor de buitenlandprojecten, in lijn met de Rekenkamerstrategie 2004–2009. 	40	juni 2004

5 ONDERSTEUNENDE PROJECTEN

Wij hanteren een open resultaatgerichte, systematische en procesmatige manier van werken, waarbij interactie met onze omgeving een prominente plaats inneemt. Wij gaan daarbij uit van het volgende model:

5.1 Uitdieping thema's nieuwe strategie

Het gaat hier vooral om projecten waarin de verschillende thema's uit de strategie 2004–2009 worden uitgediept, vaak in de vorm van onderzoeksprojecten, die niet leiden tot aparte publicaties, maar dienen voor de gedachtevorming.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
• Plannen van aanpak thema's strategie 2004–2009	950	juni/dec 2004
• Horizontalisering en ICT	275	maart 2004
Verkenning rond de vragen: welke rol spelen de mogelijkheden die ICT biedt in de ontwikkeling naar meer horizontaal toezicht en dragen deze bij aan betere dienstverlening en meer transparantie? De resultaten zijn verwerkt in de publicatie «Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4», gepubliceerd in maart 2004		
• Implementatie aanpak ICT	50	juni 2004
Waarborging integratie ICT-aspect in onderzoeken		
• Kwaliteit beheersmaatregelen RWT's	70	dec 2004
Onderzoeksaanpak ontwikkelen om zicht te krijgen op de interne beheersmaatregelen van RWT's om de continuïteit van de taakuitvoering en de doelbereiking te waarborgen, en op de kwaliteit en het resultaat van deze maatregelen.		
• Begrotinguitvoering in tijden van bezuinigingen	100	sept 2004
Pilotonderzoek naar de gevolgen van taakstelling voor de begrotingsuitvoering bij de departementen.		
• Conditie effectief effectiviteits- en efficiëntie-onderzoek	15	eind 2004
Inventarisatie van de interne en externe condities waaronder dit onderzoek succesvol kan worden uitgevoerd.		

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Nulmeting integriteit Het gaat hier om een interne en een externe component. Extern: inzicht bieden in de stand van zaken bij de uitvoering van het integriteitsbeleid van de overheid. Intern: harmoniseren aanpak onderzoek integriteit. 	150	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Veranderingen ZBO-veld Inventarisatie van de achtergronden en oorzaken van de grote getalsmatige veranderingen in het ZBO-veld en de gevolgen daarvan voor het toezicht door en de verantwoordelijkheid van de minister. 	60	2005
<ul style="list-style-type: none"> • Uniformering EU-controlemodel Analyse van recente ontwikkelingen in de controle- en verantwoordingsstructuur binnen de Commissie en de lidstaten en zoeken naar mogelijkheden voor verbetering. 	60	2005

* meestal verdeeld over meer jaren

5.2 Beschouwing en interactie omgeving

In de komende strategische periode verschuift het accent van de presentatie van onze onderzoeken naar het vergroten van het effect van onze inspanningen. Die verschuiving heeft invloed op onze werkprocessen. Zo ruimen wij een flinke plaats in voor beschouwing van en interactie met onze omgeving.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
<ul style="list-style-type: none"> • Effectmeting verbeteren Nagaan op welke manier de Algemene Rekenkamer de door de departementen gedane toezeggingen in reacties op onze onderzoeken kunnen volgen. 	40	maart 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie strategie 1998–2003 Hebben we met de strategie 1998–2003 bereikt wat we wilden bereiken en wat vinden onze afnemers (Tweede Kamer, departementen, toezichthouders, pers etc.) van de resultaten van onze strategie? 	100	2004
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatiestrategie 2004–2009 Het ontwikkelen van een communicatiestrategie, gekoppeld aan het beïnvloedingsproces, waarin het beter bereiken van onze doelgroepen en de kwaliteit van tekst aan de orde komen. 	60	april 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Relatiemanagement Scheppen en implementeren van een beheerkader voor de bestuurlijke en institutionele relaties van de Algemene Rekenkamer. 	90	sept 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Verbetering monitoring ontwikkelingen om ons heen Evalueren en verbeteren monitoringsysteem 	15	nov 2004
<ul style="list-style-type: none"> • Korte intensieve onderzoeken Uitwerking van de manier waarop wij kortlopende intensieve onderzoeken kunnen uitvoeren en inventarisatie van het soort producten dat deze projecten kunnen opleveren. 	115	eind 2004

* meestal verdeeld over meer jaren

5.3 Ondersteunende interne processen

Om de accentverschuiving in ons werk in de richting van de effectiviteit te kunnen realiseren moeten bestaande interne processen worden omgevormd en nieuwe processen in gang worden gezet.

Project	Dagen totaal project*	Klaar
• Het actualiseren, uniformeren en herstructureren van het handboek voor alle interne processen en procedures.	300	maart 2004
• Invoering van competentie management	175	maart 2004
• Verbeteren informatievoorziening management	40	maart 2004
• Verbetering archivering	800	eind 2004
• Verder ontwikkelen systeem voor kwaliteitszorg	200	eind 2004
• Vernieuwing vormgeving intranet	50	eind 2004

* meestal verdeeld over meer jaren

Overzicht publicaties 2004, geordend naar behandelende Tweede-Kamercommissie**Vooraf**

Elk rapport van de Algemene Rekenkamer gaat via de Commissie voor de Rijksuitgaven naar de betrokken vakcommissie. Wanneer de Algemene Rekenkamer een briefing aanbiedt bij een rapport, organiseert deze Commissie de (besloten) briefing en zit de briefing voor.

Vaste commissie voor Justitie

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapport bij het jaarverslag 2003 van het ministerie van Justitie
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Bestrijding uitgaansgeweld
- Veiligheid in de buurt

Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van BZK, het Huis der Koningin, de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin, het Ministerie van Algemene Zaken en het Provinciefonds
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Bestrijding uitgaansgeweld
- Veiligheid in de buurt

Vaste commissie voor Buitenlandse Zaken

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Gedetineerdzorg buitenland, vervolg op het onderzoek van oktober 2000

Vaste commissie voor Defensie

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van Defensie
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Beveiliging militaire objecten (gepubliceerd op 4 februari 2004)

Vaste commissie voor Financiën

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van Financiën, de Nationale Schuld en het Gemeentefonds

- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Prestaties Autoriteit Financiële Markten tegengaan oneerlijke effectenhandel
- Toezicht op markten
- Garanties, leningen en deelnemingen
- Samenloop publiek-privaat
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)
- Opsporing en vervolging van fraude, vervolg op het onderzoek van december 2000

Vaste commissie voor Economische Zaken

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van Economische Zaken en het Fonds Economische Structuurversterking
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Toezicht op markten
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)
- Groene stroom

Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van SZW en het Spaarfonds AOW
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Beslistermijnen ((gepubliceerd op 25 maart 2004)
- Vergrijzing
- Opsporing en vervolging van fraude, vervolg op het onderzoek van december 2000
- Reïntegratie werklozen

Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van OCenW
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)
- Vergrijzing
- Weer Samen naar School/VMBO

Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van VWS
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)

- Vergrijzing
- Verslaafdenzorg
- Opvang zwerfjongeren, vervolg op de onderzoeken van 2002 en 2003

Vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van VROM
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)
- Groene stroom
- Grondstromen
- Marine pollution, gezamenlijk onderzoek naar milieuvervuiling door zeeschepen met de rekenkamers van Cyprus, Frankrijk, Italië, Griekenland, Malta, Turkije en het Verenigd Koninkrijk. Het Nederlandse rapport hierover is gepubliceerd in oktober 2001.

Vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van V en W en het Infrastructuurfonds
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- Geluidsisolatie Schiphol (onderzoek op verzoek van de staatssecretaris van VenW)
- Luchtverkeersleiding Nederland
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)

Vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2003
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van LNV en het Diergezondheidsfonds
- Staat van de beleidsinformatie 2004
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4 (gepubliceerd op 10 maart 2004)
- EU-landbouwsubsidies
- Beslistermijnen (gepubliceerd op 25 maart 2004)

Algemene commissie voor Europese Zaken

- EU-trendrapport 2004 (gepubliceerd op 12 februari 2004)
- Informatievoorziening bij nieuwe EU-beleidsvoorstellen
- EU-landbouwsubsidies